

Referat fra møte i KISP 30.-31. oktober 2014

Kirkens hus, Oslo (godkjent av leder)

Til stede: Eilert Rostrup (leder), Leif Tore Michelsen, Bjørg Sandkjær, Jens Aas-Hansen, Arnhild Helgesen, Johan Hindahl, Fredrik Glad-Gjernes, Jorunn Jernsletten, Tom Sverre Tomren, Gina Lende (sekretær)

Forfall: Iver Neumann, Mari Johansen Aune, Tor Kristian Birkeland (observatør, Norges Kristne Råd), Inger Anne-Marie Pulk (representant fra Samisk kirkeråd), Kristian Larsen (observatør, Den norske kirkes nord/sør-info).

KISP 08/14 Godkjenning av innkalling og dagsorden.

Vedtak: Innkalling og dagsorden ble godkjent

KISP 09/14 Revidering av MKRs styringsdokument på Midtøsten

Programansvarlig for Midtøsten i Kirkenes verdensråd (KV), Michel Nseir, innledet til samtale om kristne i Midtøsten.

Bakgrunnen for innledningen var de kristnes situasjon i Midtøsten, spesielt i forhold til kristen emigrasjon og krigene i Syria og Irak. Nseir fortalte at i KV arbeides det med å reflektere teologisk rundt det som kalles «kristent nærvær» (*Christian presence*) i lys av masseutvandring. Spørsmålet som har blitt stilt er: Hvorfor er det viktig med kristent nærvær i Midtøsten? Svarene er mange, og den teologiske refleksjonen ikke ennå ferdig bearbeidet. Men noen punkter: Guds ord kom først til dette området av verden og spredde seg deretter til resten av verden. Palestinske kristne er derfor de opprinnelige kristne, «ur-folket», landets folk. Den kristne tilstedeværelse her har bidratt til å styrke troen i resten av verden. Gud skapte mangfold, og vi blir derfor invitert til å reflektere teologisk rundt behovet for fortsatt kristent nærvær som bidrar til mangfold i regionen.

Arbeidet med rettferdig fred er sentralt i dette arbeidet: Nseir spurte hva det betyr at kirkene er på en pilegrimsreise sammen for rettferdig fred. Nseir framholdt viktigheten av å ikke framholde kristne som en egen gruppe i Midtøsten, men å ha fokus på hele samfunnet, ulike religiøse, etniske og politiske grupper. Kristne må ikke reduseres til sin konfesjonelle identitet, de er også borgere av et land på lik linje med andre. Og de har et felles mål med andre demokratiske grupper i regionen; å skape rettferdige og inkluderende samfunn i regionen. I KVs arbeid er dette viktig.

Mange likheter, men også store variasjoner

Kristne i Midtøsten er ingen homogen gruppe. Det er noen fellestrekk, men også store forskjeller fra land til land. Nseir advarte mot å tenke at det som skjer med kristne i Nord-Irak,

forfølgelse av kristne og andre som ikke blir oppfattet som rett-troende, kommer til å skje i andre land.

Situasjonen for kristne i **Irak** er prekær. Men den såkalte Islamske staten (IS) oppsto ikke over natten: siden tidlig på 90-tallet har Irak vært tynget av den internasjonale boikotten, invasjonen i 2003 gjorde alt mye verre: amerikanerne oppløste hæren, politiske parti og byråkrati, noe som førte til stort kaos. Da Mosul ble tatt i sommer, var det ikke IS som gjorde det alene, det var en allianse som førte til at en dårlig utrustet irakisk hær forlot både våpen og postene sine. Mange kristne følte seg forlatt av sine sunni-muslimske naboer.

I **Syria** ble et seks måneder langt fredelig opprør slått brutalt ned. Ulike væpna grupper førte til militarisering og så radikalisering og islamisering av opprøret. Men sunni-muslimer er bare 60 prosent i Syria, 40 prosent er ulike minoriteter. Det er derfor små sjanser for at det i Syria i framtiden blir et konservativt muslimsk styre.

Det positive i **Egypt** er det sterke engasjementet blant ungdom på Tahir-plassen ved starten av «den arabiske våren». KV var aktivt med og støttet disse ungdommene. Det muslimske brorskap og salafistene tok etter hvert eierskap til demonstrasjonene. Etter militærkuppet har kirken i Egypt offentlig støttet militærregimet. Dette har dessverre vært med å støtte opp under et bilde av kristne som en regimetro gruppe som søker privilegier.

Om hvordan kirkene utenfor Midtøsten kan støtte kristne:

Kristne i Midtøsten har ulike meninger om hvordan kirken best kan hjelpe i de ulike situasjonene. I samtale med KISP-medlemmer oppfordret Nseir til «critical solidarity» med kristne i Midtøsten; og full solidaritet med arbeidet for rettferdig fred mellom partene i Israel og Palestina. Kritisk solidaritet er nødvendig i møte med at en del offisielle uttalelser fra kirker i regionen kan være klare i sin fordømmelse av terrorisme, men svært tause om regimenes maktbruk. Noen kristne grupperinger i Syria, for eksempel, fremholder at islam ikke er forenlig med demokrati, at det er vanskelig for kristne å leve med muslimer, men de samme gruppene er ikke kritiske mot volden fra det syriske regimet. KV fremhever at kristne er en del av et større samfunn. Med kritisk solidaritet oppfordrer KV kristne til å a) hjelpe kirkene til å kunne utfordre urettferdige systemer og regimer, b) hjelpe kirkene til å endre egne interne maktsystemer, c) oppmuntre kirkene til å ha en åpen dialog med politisk islam som en motvekt til den tradisjonelle interreligiøse dialogen som ofte var konstruert av makthaverne i landet, d) oppmuntre ungdom og kvinner i kirkene til å delta aktivt i samfunnet og e) styrke grasrota i kirkene mer enn hierarkiet.

Momenter fra samtalen:

- Kan Nansen-dialogen fra Balkan være eksempel på en modell for et mulig dialog-initiativ i Midtøsten? De har også hatt stor fokus på ungdom. Men en stor forskjell mellom Balkan og Midtøsten er at dialog-initiativet på Balkan var et forsoningsprosjekt etter at krigen var over.

- Er det behov for en egen teologi på kristent nærvær i Midtøsten? Det høres rart ut å ha en teologi knyttet til et folk, et geografisk område. Er det ikke nok å fokusere på økonomiske, kulturelle og politiske årsaker for hvorfor kristent nærvær er viktig?
- Om ungdom - eller andre - ønsker dialog med majoritetssamfunnet, er det interesse fra majoritetene for å snakke med minoritetene?
- Hvordan kan kirken best støtte sivilsamfunnet?

Kommentarer på utkast til posisjonsnotat på Midtøsten:

- En del konkrete kommentarer på språk ble gitt; dette følges opp av sekretariatet.
- MKR fikk ros for utforming av tematiske områder.
- Det ble snakket om hvordan det Nseir snakket om, kunne bli reflektert i posisjons- og handlingsnotatet: større fokus på ungdom. Kan MKR støtte tiltak som skolerer ungdom i ikke-voldelige tiltak?
- Det er for mye fokus på kristne og kristen-kristen kontakt i det dokumentet som foreligger, hva med dialog med andre?
- Er det for liten fokus på «forfulgte kristne»? Dette er et tema som nå er overlatt til svært konservative kristne.
- Mer fokus på trosfrihet
- «Kritisk solidaritet» må bakes inn i posisjonsnotatet.
- Til handlingsplanen: legge press på aktører som bryter internasjonal lov; advocacy.
- Større fokus på militarisering: hvordan våpenindustrien tjener penger på det som skjer i Midtøsten. MKR kan bidra til å legge press på norske myndigheter.
- MKR kan oppfordre norske myndigheter til å ta inn kristne flyktninger fra Midtøst

Annerkjennelse av Palestina som stat

Bakgrunn: Sverige anerkjente Palestina som stat 30.oktober 2014. Generalsekretær Berit Hagen Agøy fortalte at hun hadde fått en telefon fra en journalist som lurte på hva MKR mente om anerkjennelse av Palestina som stat. Spørsmålet ble drøftet av KISP. Det var bred enighet om at anerkjennelse var et rett steg å ta, selv om det i KISP også var noe usikkerhet om hva en anerkjennelse innebærer. Noen punkter:

- Det er et rett steg å ta; en logisk konsekvens av veien mot en to-statsløsning.
- Spørsmål: er dette kun symbolsk? Hvilke konsekvenser vil dette få?
- Det ble enighet om å oppfordre MKR til å jobbe for norsk anerkjennelse av staten Palestina.

Vedtak:

1. KISP takket Michel Nseir for introduksjonen på temaet
2. MKRs sekretariatet tar innspillet til posisjons- og handlingsnotat med i sitt videre arbeid

3. KISP oppfordrer MKR til å jobbe for at norske myndigheter skal anerkjenne Palestina som stat.

KISP 10/14 BDS-kampanjen og Israel

Fredrik Glad-Gjernes og Trond Bakkevig innledet på tema.

Utgangspunktet for diskusjonen er den vedvarende okkupasjonen og de mange tilbakeskritt i fredsforhandlingene mellom Israel og Palestina. Hvilke virkemidler har vi for å støtte opp om fred?

Glad-Gjernes redegjorde for KFUK-KFUM sitt standpunkt om en bred økonomisk boikott og hvorfor de tenker at det er et godt virkemiddel som har effekt. Retorikken blant unge palestinere er ofte at ikke-voldslinja har vært ineffektiv, og at kun voldelige løsninger gjenstår. Det er derfor viktig at kirken engasjerer seg aktivt for ikke-voldelige alternativ for å vise andre muligheter, og slik støtte palestinsk og israelsk fredsbevegelse. KFUK-KFUM går inn for en bred (men ikke full) boikott først og fremst fordi den selektive boikotten på bosettingsprodukter ikke har virket; ordninger for å merke varer produsert i bosetninger er mangelfulle.

Bakkevig innledet med noen tanker om kirkens Sør-Afrika-engasjement med fokus på noen av forskjellene: I Sør-Afrika ønsket kirkens samarbeidspartnere at Den norske kirke skulle gå inn for en boikott, og selv om ikke alle sør-afrikanere var for en boikott, så var likevel majoriteten det. Boikotten i Sør-Afrika var rettet mot de svært konkrete apartheidlovene i landet. Dette til forskjell fra situasjonen i Israel og Palestina hvor det en protesterer mot, er mer sammensatt (enn lovene som ble krevd fjernet i Sør-Afrika), og hvor den store israelske majoriteten er imot en boikott.

Diskusjonen i KISP viste at det er en stor bredde i synet på hvorvidt boikott er et godt virkemiddel for kirken å bruke. Argumenter imot bredere sanksjonsformer: Kirkens nærmeste samarbeidspartnere i Palestina og økumeniske fora som LVF og KV, anbefaler ikke boikott. KVs sentralstyremøte tidligere i år snakket heller om «positive insentiver». Den norske kirke er engasjert gjennom samarbeidsprosjekter både på israelsk og palestinsk side og samarbeider med israelske myndigheter. Skal en bredere boikott iverksettes, må dette også få konsekvenser for dette samarbeidet. Dnk må være prinsipielle, ble det argumentert. Det ble argumentert for at et BDS-initiativ kunne virke negativt på den israelske opinionen og dermed ikke fremme endring blant israelere. Flere tok også til orde for at det kunne føre til mer «støy» enn nytte i den norske offentligheten gitt de mange ulike syn på denne saken i Den norske kirke - og at det er viktig å være pragmatisk i disse spørsmålene.

Argumenter for et BDS-initiativ er at det er et virkemiddel som kan virke i en ellers fastlåst situasjon, og at den manglende vilje til en løsning krever andre virkemidler enn før. Lokale sivile samfunnsorganisasjoner som YMCA, Kairos Palestina, men også israelske fredsorganisasjoner, ber om støtte til BDS-kampanjen. Det ble også fremholdt at uttalelsene fra KV ikke er negative til økonomiske virkemidler, men går langt i å oppfordre kirker til

bruke midler på en ansvarlig måte for rettferdig fred. Det ble argumentert for at Den norske kirke i dag underkommuniserer at den allerede står på den norske politiske linjen som er boikott av bosettingsprodukter: og at denne ikke har virket som ønsket. Det ble fremhevet at MKR ikke implementerer dagens standpunkt godt nok, som for eksempel at MKR unnlot å delta i Soda Stream-kampanjen til Norsk Folkehjelp.

Generelt var KISP opptatt av hva kirken kan gjøre i denne situasjonen; hva som virker; hva som kommuniserer i offentligheten.

Vedtak:

1. KISP takker for innledningene.
2. KISP viser til at MKR 30.05.12 vedtok følgende tekst: «MKR er imot en generell økonomisk, kulturell eller akademisk boikott av Israel. I dagens situasjon tror vi ikke en generell boikott av Israel er et godt egnet middel til å fremme fredsbyggingen fordi det er nødvendig å opprettholde og utbygge kontakten med det israelske sivilsamfunnet. Men MKR oppfordrer derimot at ingen norskeide selskaper eller statlige fond investerer i firmaer som bidrar til å opprettholde den ulovlige okkupasjonen. Likeens ber vi om at man ikke handler varer som er ulovlig produsert i det okkuperte Palestina, og at norske myndigheter arbeider for en merkeordning som gjør dette mulig. Gjennom dette ønsker vi å tydeliggjøre at det er okkupasjonen vi er imot. MKRs synspunkter på investeringer i folkerettsstridige bosettinger er i tråd med anbefalinger både fra Kirkenes verdensråd (KV) og Det lutherske verdensforbund (LVF)».

KISP tilrår at MKR viderefører den vedtatte strategien og ber om at den nedfelles i det reviderte styringsdokumentet for Midtøsten og i handlingsplanen.

KISPs mandat

I etterkant av denne saken ble det reist spørsmål om KISPs mandat, og rolle ovenfor Mellomkirkelig råd. Det ble også foreslått å ha mer konkrete forslag til vedtak, slik at siktemålet for behandling av saker er at vi skal ta en posisjon, ikke kun til egen skoleing.

AU/sekretariatet forbereder en sak på KISPs mandat og rolle til neste møte.

KISP 11/14 Orienteringssaker

1. Referat fra KISP-møtet

KISP har ikke fulgt opp saken om økonomisk rettferdighet - bør komme med på neste møte. KISP er i gang med å arrangere den seminarrekka på rettferdig fred KISP ba om - dette arbeidet må evalueres av AU ved neste møte.

2. *Protokoll fra MKR 9.-11. september 2014*
3. *Uttalelser fra MKR*
4. *Høringsuttalelse om OVF fra Kirkerådet*

KISP-leder informerte. Det ble satt spørsmåltegn ved OVFs rolle i utbygging av vannkraftverk.

5. *MKR's arbeid*

MKR's generalsekretær informerte om markeringer i Dnk knyttet til at det er 20 år siden apartheidregimet falt; om MKR sitt engasjement i det interreligiøse klimaarbeidet og klimapilegrimsprosjektet; om Kirkeuka for fred i Israel og Palestina og om en nylig tur til Sri Lanka.

6. *Kirken og miljøkamp*

Denne orienteringssaken om KISP-medlem Tom Sverre Tomrens PhD-avhandling ble utsatt til neste dag.

KISP 12/14 Norsk utenrikspolitikk

KISP-leder innledet om tema. AU har foreslått at norsk utenrikspolitikk skal få et mer systematisk fokus i KISP. Den nye regjeringen har lagt fram sitt første statsbudsjett, og her blir satsingene i utenrikspolitikken tydeligere. For å få hjelp til å drøfte og analysere dette temaet innledet Beate Ekeløve-Slydal (politisk rådgiver i Amnesty), Wenche Fone (utviklingspolitisk direktør i Kirkens Nødhjelp) og Leiv Lunde (avtroppende direktør i Fridjof Nansens Institutt, påtroppende strategidirektør i UD) om tema.

Momenter fra innledningen:

Leiv Lunde startet med å trekke noen store linjer som påvirker norsk utenrikspolitikk i dag:

1) globalisering pågår stadig; ulike land og folk vikler seg inn i hverandre, 2) den geopolitiske situasjonen er endret: verden er uten et sentrum. USA er svekket; nye sentre. Det gjør situasjonen mer urolig, mer uforutsigbart og 3) det er endringer i den globale organiseringen: det normative rammeverket med FN i sentrum er i ferd med å forvitne; WTO er også svekket.

Dette får konsekvenser for norsk politikk: alliansepolitikken undergraves, men åpner også opp for nye mer spesifikke case-relaterte allianser med for eksempel Kina og Russland.

Beate Ekeløve-Slydal fortsatte med en innledning om menneskerettigheter i norsk politikk. Det er stor spenning for en stortingsmelding på MR som er ventet før jul. Så langt er det vanskelig å si om den sittende regjering har en annerledes MR-politikk enn den forrige. De siste 5-10 årene har norske myndigheter gått fra å være partnere i MR-saker, til ofte å bli en motpart. Det er manglende respekt i Norge for FNs organer, og Norge har blitt en bremse i flere sentrale MR-saker: som unnlatelse i å ratifisere tilleggsprotokoller slik som for eksempel

klageinstans for barnekonvensjonen, og en tilleggsprotokoll om funksjonshemmedes rettigheter. Den sittende regjeringen er mer opptatt av politiske rettigheter enn de såkalte ØSK-rettighetene; økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. Dette burde være udelelige rettigheter. Norges svake rolle for MR på hjemmebane svekker deres internasjonale rolle på dette feltet.

Wenche Fone innledet om tema «bistand»: det er en klar trend internasjonalt med mange flere givere; Kina er like stor bistandsaktør som USA for eksempel. I Europa har det i lengre tid vært mer tro på næringslivet som bistandsaktør enn på tradisjonell bistand. Det har bare vært et tidsspørsmål før denne utviklingen skulle komme til Norge. Nå er den her. Det er større krav til bistandsorganisasjoner, og vi må alle vise vår merverdi.

Statsbudsjettet som ble lagt fram i oktober, viser et ideologisk skille. Regjeringen satser bistand på færre land hvor det er tydelige norske interesser: a) krigen mot terror, og b) hvor norsk næringsliv er sterkt/muligheter for næringsutvikling. Tematisk er bistanden sterkt fokusert på helse og utdanning, såkalte basisbehov. Utenriksminister Brende har stor tiltro til at investeringer på makroplan skal føre til en «trickle down»-effekt. Dette er en overdreven tiltro; selv om det er økonomisk vekst mange steder, er denne veksten veldig skjev. KN er skuffet over at det er mindre fokus på kapitalflukt og skattepolitikk.

Momenter fra samtalen:

- En ny «verdensorden»: det er også mange muligheter ved at alliansepolitikken har endret seg. Vi kan stå friere og må ta større ansvar for egne nasjonale valg.
- Vi trenger fokus på folkeretten, rettsorden, menneskerettigheter og overnasjonale organer: dette bør være internasjonale grunnverdier.
- Næringsutvikling og økonomisk vekst:
 - o Dette er det store temaet i norsk utenrikspolitikk.
 - o Trenden med sterkt fokus på norsk næringsliv i utenrikspolitikk har vart lenge. - Den nye regjeringen er bare retorisk mye tydeligere. Norske utenriksstasjoner har vært, og er, primært opptatt av norsk næringsliv.
 - o Vi bør fokusere på at økonomisk vekst handler om fordeling: rettigheter er et godt språk for sivilsamfunn å snakke om fordeling på.
 - o Fra et urfolksperspektiv gir sterkt fokus på næringsliv litt bismak: hva med landrettigheter; familiebedrifter; hva med miljø? Statoils tjæresandprosjekt undergravde Norges urfolksstemme.
 - o Korrupsjon og skatteflukt bør være et fokus for regjeringen når næringsinteressene står så sterkt. Det er tegn på at dette heller er blitt tonet ned av denne nye regjeringen.
 - o Det er overdreven tro på at næringslivet fører til «trickle down»-effekter både når det gjelder demokrati og fordelingsspørsmål/utvikling.
- Det er for lite altruistisk fokus i det nye budsjettet: Norge spør ikke hvor utdannings- eller helseprosjekter trengs mest, men tar heller utgangspunkt i land Norge er interessert i av andre grunner.
- Vi må følge nøye med på norsk etterretningsvirksomhet
- Vi må følge nøye med på Oljefondets investeringer

Hvordan skal KISP ta dette videre?:

Gitt det nye handlingsrommet i verden: hvor kan vi som kirkelig miljø bidra? Hvordan skal KISP ta dette videre? Mulige tema (ikke prioritert rekkefølge):

- Fokus på fordeling.
 - o Vi må stille spørsmål om økonomisk vekst fører til utvikling (av demokrati; like rettigheter; jevn øk vekst for alle etc.). Kreve at Norge kjører samstemt utviklingspolitikk: økonomisk vekst og utvikling.
- Fokus på norsk næringsliv og norsk næringspolitikk internasjonalt
 - o Investeringer
 - o Det etiske ansvaret for bedrifter
 - o Korrupsjon
 - o Skatteflukt
- Forvitring av internasjonale organer som FN; WTO
 - o Jobbe for at slike organer styrkes og respekteres
- Menneskerettigheter:
 - o Dette må være sentralt i MKRs arbeid
 - o Være på banen når MR-meldingen kommer.
- Overvåkning og etterretning
 - o I krigen mot terror (hvor Norge nå prioriterer fokus) er det mye internasjonalt etterretningssamarbeid som vi bør vite mer om.

KISP diskuterte både form og innhold på hvordan ta temaet videre. Vi må tenke på hva vår styrke og handlingsrom som kirkelig organ er; vi kan for eksempel dra nytte av et stort internasjonalt nettverk.

Vi må prioritere noen tema og jobbe videre med dette på neste KISP møte.

Vedtak:

1. KISP takker for innledningene
2. AU/Sekretariatet jobber med hvordan tema fra denne saken skal konkretiseres og systematiseres fram mot neste møte.

KISP 13/14 Humanitære intervensjoner

Leif Tore Michelsen innledet om temaet. Bakgrunnen for denne saken er at temaet har blitt aktualisert i sommer i forhold til situasjonen i Nord-Irak spesielt, men også i Syria. Norge har også nettopp bestemt å sende militært personell til Afghanistan og Irak (for å trene andre; «opplæringsmandat»).

Momenter fra innledningen:

Heftet «sikkerhet og sårbarhet» som KISP skrev og ga ut i 2000 er et svært godt dokument og utgangspunkt for tematikken. Men det har gått nesten 15 år; verden ser annerledes ut. Det har vært en dreining fra fokus på fredsbevarende styrker til mer fokus på skarpe oppdrag. FN-systemet som var tenkt å ha en nøkkelrolle i verdensfreden etter murens fall, har feilet på flere områder. FN ble ikke den hjørnesteinen i internasjonal sikkerhet som mange håpet på.

Rettferdig krig-tankegangen kan fremdeles gi oss rettesnorer i forhold til bruk av makt. Det må ligge svært gode grunner til grunn for bruk av militærmakt. En intervensjon er sjelden svaret på problemene, heller en midlertidig løsning. Leif Tore argumenterte for at det eneste legitime grunnlaget for intervensjon, er folkemord.

Kommentarer på MKRs uttalelse om Irak og Syria 11.09. 2014:

Utdrag: «Dialog og politiske samtaler med Islamsk stat (IS) er ikke aktuelt i denne akutte krisen. Men bruk av en militær inngripen fra det internasjonale samfunnet for å beskytte sivilbefolkningen, må skje med mandat i FNs sikkerhetsråd og i tråd med internasjonal rett.»

Michelsen synes generelt uttalelsen var for dvask; for mye «prat». Med bakgrunn i at tiltroen til FN er tynnslitt og sikkerhetsrådet handlingslammet, hvor fruktbart er det å vente på mandat fra FN som MKR legger opp til? Om et mandat fra FN skulle vært påkrevd, ville enhver intervensjon ta veldig lang tid før den kan iverksettes.

Argumentet til den norske regjering om at de sender soldater med «opplæringsmandat», og dermed ikke som en del av den stridende allianse, er ikke holdbart. Vi er en del av en større militær operasjon og må også kalle oss det.

Momenter fra samtalen:

- Vi har mulighet til å si noe i slike situasjoner: men timing er viktig.
- Hvis vi alltid er konsekvensetiske, bærer det galt av sted.
- Er dette gulf-krigen igjen? Seminaret KISP/Karibu arrangerte tidligere denne dagen, var et seminar med svært kritiske irakiske stemmer mot intervensjonen.
- Militæret tenker aldri «post-bellum»: de tenker kamp, ikke gjenoppbygging. Politikere tenker pragmatisk, ikke prinsipielt.
 - o Her kan vi bidra.
- Det er ca. 70 norske ungdommer i Nord-Irak som kjemper for IS. Det gjør at Norge har et ekstra ansvar.
- All erfaring vi har hatt med intervensjoner de siste tiårene, viser at det skaper noe en ikke vet, konsekvenser en ikke aner rekkevidden av. Det er farlig.
- Fra kirkelig side bør vi fokusere på at internasjonale organer og lover må respekteres.

Vedtak

KISP (ved AU) tar denne saken videre til MKR for å diskutere muligheten for en ny uttalelse om den aktuelle situasjonen i Irak.

Eventuelt

Jens Aas Hansen meldte inn en sak: 2015 blir det store klimaåret. Det ble foreslått å fokusere på dette temaet, gjerne med utgangspunkt i «Climate Justice», og hvordan vi operasjonaliserer det begrepet.

AU tar forslaget med til neste møte. Sekretariatet sjekker hvorvidt det er andre organer i kirken hvor dette jobbes med, og om det er behov for innspill fra KISP på dette.